Nr. 17.

KURYER LITEWSKI

w WILNIE we WTOREK DNIA 2 LUTEGO V. S. 1817 ROKU.

WIADOMOSCI KRAJOWE.

Podług *Poczty Północney*, datowaney z *Petersburga* dnia 17 lutego: Nayjaśnieyszy Cesarz Jegomość, Nayjaśnieysze Cesarzowe i Wielki Xiążę Jmć *Michał Pawłowicz*, w przeszłą sobotę d. 10 t. m. dopełniając powinności chrześciańskiey, przystępowali do Nayświętszych Tajemnic w kościele pałacowym.

Kupiec petersburski, *Koposow*, i kabulski mieszkaniec, *Rafaiłow*, wnagrodę okazaney gorliwości w dopełnieniu danych im szczególnych poleceń, naymiłościwiey mianowani zostali radcami handlowymi.

Sławny jarmark lipcowy, przeniesiony został z *Makarjewa* do *Nowogrodu-Niższego*, gdzie wtymże czasie, jak i w *Makarjewie* odprawiać się będzie.

W roku przeszłym, z fabryki moskiewskiey wstąg orderowych kupca *Łoktiewa*, wyszło do różnych miast w kraju i za granicę około 90,000 łokci.

Dnia 22 stycznia w *Jarosławiu* dany był teatr na rzecz sierót, wychowujących się w domu tamteyszey Izby powszechney Opieki; zbiór uczynił 820 rubli.

Podług *Ruskiego Inwalida*: D. 9 t. m. mianowani zostali kawalerami orderów następujący urzędnicy cudzoziemscy pruscy: ś. *Jerzego* wielkiego krzyża 2giey klassy, jenerał porucznik, *Ziethen*; ś. *Włodzimierza* wielkiego krzyża 2giey klassy, jenerał porucznik, Xiążę *Hessen-Homburg*, *Ludwik*; ś. *Anny* 1szey klassy, jenerał porucznik *Hake*; jenerał majorowie *Sidor*, *Lostin*, *Russel*, *Pirch* 2gi, *Grollmann*, *Goltzendorff*, *Jago*, i *Henkel-Donnersmark*; ś. *Alexandra Newskiego* ozdobę brylantową otrzymał jenerał piechoty Hrabia *Gneisenau*; brylantowaną szpadę jenerał porucznik, *Thielemann*; Inspektor artylleryi szwedzkiey, jenerał major, *Cordelli*. order ś. *Włodzimierza* wielkiego krzyża 2giey klassy.

Kapitał inwalidów do dnia 1go lutego r. t. był: 1,837,407 rubli 77⅓ kop.

W *Charkowie* w drukarni Uniwersytetu wyszło dzieło w języku rossyyskim, pod tytułem: o Stanie włościan obywatelskich w Rossyi, przez M. *Grybowskiego*, Doktora Oboyga Prawa. Dziennik *Syn Oyczyzny*, w oddziale spółczesney bibliografii rossyyskiey, zachwala to dzieło, przyznając mu gruntowność i rozsądek myśli, a razem gładkość i przyjemność stylu. O drugiem zaś dziele, pod tytułem *Panteon dla dzieci*. etc. oświadcza, że dla tego donosi, aby ostrzegł publiczność, iż tey xiązki nie warto kupować.

Do dnia 20 lutego, przybyły do *Rygi* 3 okręty.

W dzienniku petersburskim, *Syn Oyczyzny*, umieszczona jest następująca wiadomość *o Stanie Moskwy*.

Około końca miesiąca sierpnia, 1816 roku, było w *Moskwie*:

Mieszkańców: stanu duchownego, 3544; szlachty, 8,976; woyskowych, 23,109; kupców, 8,805; mieszczan, 18,171; ludzi dworskich, 34,065; cudzoziemców, 1,465; wszelkich dalszych stanów, 68,580; zbiór zupełny, 166,515 dusz; w liczbie tey, mężczyzn: 121,867; niewiast, 44,648.

W roku 1816, do końca sierpnia, narodziło się dzieci: płci mezkiey, 1,395; żeńskiey, 1,356; razem, 2,749. — Umarło: wieku dóyrzałego: mężczyzn, 669; niewiast 655; w wieku młodocianym, mężcz. 1,125; niewiast 1,035. W liczbie tey: 36 umarło z pijaństwa, 18 ze starości, 76 z appoplexyi, 8 zabiło się, 20 utonęło, 1 zabity, 2 zaduszono, 1 zastrzelił się, 8 otruło się.

W tychże 8miu miesiącach weszło do miasta żywności wozów: pszenicy, 220; mąki, 5,899; krup, 4,275; owsa, 9,787; żyta, 510; mięsiwa różnego, 2,418; siana, 10,727; drew i drzewa, 65,736; dalszych produktów, 26,519 wozów.

Przyszło statkow wodnych: ze zbożem, 169; z żelazem, 14; z drzewem, 74; z alabastrem, 43; z drwami 26; z solą 12; z kassą, 2; z miedzią, 1; z cegłą i kamieniem, 263.

Przypędzono bydła: wielkiego, 28,804; drobnego, 19,770.

Pod miastem ziemi, 16,120,800 sążni kwadratowych. Miasto dzieli się na 20 części, w których 90 kwartałów. Bruku w mieście: skarbowego 7,139, …kiego, 19,426, obywatelskiego, 572,289½ sążni kwad.

Gmachow i budowli: kościołów 283; klasztorów 2…; cmentarzów z mogiłami 14; kaplic 30; domów murowanych 2,468, drewnianych 6,680; po wyyściu nieprzyjaciela zreparowano domów murowanych, 1,792; w roku 1815 i pierwszych 8miu miesiącach roku 1816 postawiono domów nowych: murowanych 158; drewnianych 2,567. — Koszar woyskowych 9. Mostów, 100. Zakładów miłosiernych 52. Rękodzielni i fabryk 378. Sklepow kupieckich: murowanych, 6,187: drewnianych 644. Aptek skarbowych 7; prywatnych 19. Drukarni skarbowych 5, prywatnych 3. Pensyy edukacyynych 16. Teatr 1. Klubów 2. Domów zgromadzeń szlacheckich i kupieckich 2. Domów zajezdnych 42. Traktyerów 163. Kawiarni 7. Winiarni 168. Domów przedających letkie piwo 85. Szynków 123. Stołów kuchmistrzowskich 13. Chlebnic 122. Pirożników 109. Charczewień (domy, w których dla pospólstwa sporządzają i przedają jedzenie) 109. Blinarni (gdzie pieką i przedają bliny podpłomyki) 44. Domów zajezdnych dla stawania podwód, z bydłem, etc. 595. Kuźni 525. Łazień publicznych 29, domowych 578. Latarni na ulicach 3,541. Kramek jadkowych 360. Rzeźnic 19.

Królestwo Polskie.

Warszawa, dnia 8 lutego.

Wypis z Protokułu Sekretaryatu Stanu Królewstwa Polskiego.

MY Z BOŻEY ŁASKI
ALEXANDER I.
Cesarz Wszech Rossyy, Krol Polski, etc. etc. etc.

Gdy szczupłość funduszow miasta *Warszawy* nie dozwala jescze doprowadzić w niem porządku, wygody i ozdoby do tego stopnia, na jakim tę stolicę Królestwa Naszego widzieć pragniemy; i gdy oddawna zaprowadzony i dotąd zachowany zwyczay i obowiązek zrzucania przez wjeżdżających kamieni u rogatek, już to z natury swoiey, już przez dający się spostrzegać w okolicach coraz większy brak kamieni, nazbyt iest niedostatecznym, a co większa, dotyka iedynie klassę mieszkańców nayuboższą, chcąc go w sprawiedliwszy, a razem bardziey swemu celowi odpowiadający sposob

mieć przeistoczonym, po zasiągnieniu zdań ogólnego zebrania Rady Stanu; postanowiliśmy i stanowiemy.

Art. 1. Zamiast składanych dotąd kamieni będzie przy rogatkach i wjazdach miasta *Warszawy* pobierana od bydląt, bądź w zaprzęgu, bądź pod siodłem idących, bądź łuzem prowadzonych i pędzonych, opłata następuiąca. Od bydląt większych, iako to: konia, wołu, krowy po groszy dwa. Od bydląt mnieyszych wiezion[illegible]ch żywo, lub pędzonych, iako to: cieląt, koz, skopów, [illegible]owiec, świń i wieprzy po groszu iednym.

Art. 2. Opłaty takowe tylko przy wjeździe i w[illegible]odzie do miasta, nie zaś przy wyieździe i wych[illegible]ie wymagane będą.

Art. 3. Wyłączone są od tey opłaty: *a.* dzia[illegible] i furgony wóyskowe i wszyscy wóyskowi w mundurze [illegible]. Poczty konne i wozowe, kuryery i sztafety.—*c.* Ws[illegible]kie podwody z rozkazu rządu w iakimkolwiek przedmiocie służby publiczney dostarczone.—*d.* Bydło mieyskie z paszy powracaiące.

Art. 4. Wystawione będą przy wjazdach tablice, na których taryffa wyż wymienionych opłat, tudzież wyłączenia artykułem powyższym objęte, dla wiadomości każdego wyrażone będą.

Art. 5. Dochod z tych opłat wyraźnie i wyłącznie na użytek ogólny miasta *Warszawy* przeznaczony, przez urząd Municypalny tegoż miasta będzie administrowany, Kommissyia zaś Rządowa Spraw Wewnętrznych i Policyi przepisze urządzenie poboru, tudzież Kontrolli, w celu zapobieżenia tak nadużyciom Officyalistów, iako i uszkodzeniu funduszu,

Art. 6. Wszelkie wydatki z funduszu rogatkowego nie inaczey przez urząd Municypalny będą mogły bydź czynione, iak za upoważnieniem Kommissyi Spraw Wewnętrznych i Policyi, i teyże Kommissyi rachunek z nich udowodniony, co sześć miesięcy składany bydź powinien.

Art. 7. Zapewniwszy się o podobnych opłatach w innych miastach Królestwa Naszego Polskiego już exystuiących, tudzież o sposobności i potrzebie mieyscowey, Kommissya Spraw Wewnętrznych i Policyi będzie mogła w celu rozciągnienia urządzeń ninieyszego postanowienia, mianowicie do miast stołecznych Woiewódzkich swoie Nam czynić przedstawienia.

Art. 8. Wykonanie ninieyszego postanowienia, które w Dzienniku Praw umieszczone będzie, Kommissyi Spraw Wewnętrznych i Policyi polecamy.

Dan w *Petersburgu* dnia 23 stycznia (4 lutego) 1817.
(podpisano) ALEXANDRE.
przez Cesarza i Króla: Minister Sekretarz Stanu
(L. S.) *Ignacy Sobolewski.*
Zgodno z oryginałem: Minister Sekretarz Stanu
(podpisano) *Ignacy Sobolewski.*

Wypis z Protokółu Sekretaryatu Stanu
Królestwa Polskiego
MY z BOŻEY ŁASKI
ALEXANDER I.
Cesarz Wszech Rossyy, Król Polski, ect. etc. etc.

Zważywszy, iż powody, iakie skłoniły Nayiaśnieyszego Króla JMci Saskiego do udzielenia miastu pogranicznemu *Terespol* przywileiu miasta wolnego iuż ustały, i że w skutek związków między Państwem naszém Rossyyskiém a Królestem Polskiém teraz zachodzących przywiley takowy zamiast przyniesienia dziś miastu *Terespol* istotnych korzyści, zrządzi tylko znaczne straty Skarbowi publicznemu Królestwa Polskiego.

z tych powodów:

Na raport Naszego Namiestnika w Królestwie Polskiém, postanowiliśmy oświadczyć i oświadczamy: iż miasto *Terespol* przestaie bydź miastem wolném, odwołuiąc przytém ninieyszém, wszelkie przywileie i uwolnienia od opłat wspomnionemu miastu przez Dekret Nayiaśnieyszego Króla Jmci Saskiego z dnia 20 Czerwca 1810 udzielone.

Wykonanie i ogłoszenie ninieyszego postanowienia, które w Dzienniku Praw ma bydź umieszczone, polecamy Namiestnikowi naszemu w Królestwie Polskiém. (*Data i podpisy iak wyżey.*)

Postanowienie Namiestnika Królewskiego o Jarmarkach w Warszawie. (ciąg dalszy)

Tytuł II. *Oddział 2.* — C. *o Składaniu towarow zewnątrz okręgow jarmarkowych.*

Art. 25 Ci, którzyby towary przewiezione chcieli złożyć zewnątrz okręgow jarmarkowych, winni będą oddać paki zaplombowane pod wspólne zamknięcie Urzędu celnego jarmarcznego. Na złożone w ten sposob towary, otrzymaią zaświadczenie wyrażone w Artykule 20. Opłacaią wagowe podług Artykułu 21.

Art. 26. Chcący odebrać do własney dyspozycyi takowe towary, obowiązani będą uczynić na piśmie deklaracyą, w dwóch exemplarzach, wyszczególniaiącą towary *in quali et quanto*, z odwołaniem się do oznaków pak i powrócić zaświadczenie Urzędu składowego na złożone towary, przez właściciela, lub expedytora pokwitowane. Natenczas towary wraz z deklaracyą zpod wspólnego klucza wydane zostaną w pakach nienaruszonych. Deklaracya do rejestru składowego zaciągniętą będzie.

Art. 27. Z deklaracyą w obudwóch exemplarzach właściciel uda się do Urzędu celnego jarmarcznego, który natychmiast oficyalistow do iey sprawdzenia przeznaczy. Ci po odbytey rewizyi deklaracyą w obudwóch exemplarzach podpiszą, i odtąd Kupiec towarami swemi wolno zarządzać może.

Art. 28. Następnie ieden exemplarz zaświadczoney deklaracyi Urzędowi składowemu wręczy, z duplikatem zaś wizowanym przez wspomniony Urząd, na znak odebrania pierwszego exemplarza, uda się do kassy, która zrobi obrachunek cła przypadaiącego od niego, gdyby wszystkie towary na konsumpcyą w kraiu zostały sprzedane, i takowy dla wiadomości onemu wyda.

Art. 29. Przepisy art. 26, 27 i 28 równie maią mieysce w przypadku, gdyby właściciel towarow na składach skarbowych złożonych, takowe zewnątrz okręgow jarmarkowych umieścić i do własney dyspozycyi odebrać chciał.

Art. 30. Kupcy, którzyby bez oddawania na skład towarow, takowe zaraz po przybyciu zewnątrz okręgow jarmarkowych wyprowadzić i pod rewizyą poddać chcieli, podług art. 26, 27 i 28 za opłatą *wagowego* zostaną expedyowani.

D. *O towarach pocztą przybyłych.*

Art. 31. Towary pocztą przybyłe po uzyskaniu zaświadczenia od Urzędnika Skarbowego, przy Pocztamcie ustanowionego, odprowadzone do Urzędu celnego jarmarcznego, podług artykułu 20 i następuiących będą expedyowane.

Oddział 3.
O produktach i fabrykach kraiowych.

Art. 32. Produkta i fabrykata kraiowe winny bydź opatrzone w kwity zaświadczaiące, ieśli z miast, a w zaświadczenia Kommissarzy obwodowych, lub Wóytow, ieżeli ze wsiów pochodzą.

Art. 33. Za przybyciem odprowadzone zostaną z rogatek, lub Komory wodney do urzędu celnego jarmarcznego, zkąd właściciele po złożeniu powyższych dowodow, odbiorą nowe zaświadczenia z temiż zgodne, dla usprawiedliwienia na jarmarku zkąd pochodzą towary, które do wolnego rozrządzenia oddane im zostaną.

TYTUŁ III.
O czynnościach handlowych na składach i podczas walnych jarmarkow.

Art. 34. Wszystkie towary na jarmark walny sprowadzone, nieinaczey, iak hurtem sprzedawane bydź mogą, to iest: towary łokciowe, w sztukach całkowitych, krótkie, w tuzinach gross zwanych, galanterye i bijouterye, w wartości naymniey 1000 zł. pol., korzenne, aptekarskie, farbierskie i płynne towary, w beczkach i pakach iak przychodzą; droższe materyały korzenne i farbierskie, których wartość funta wynosi 60 zł. pol. lub więcey, na funty; skóry wyprawne w całych techrach, lub tuzinach; futra w buntach, produkta zaś wszystkie, nie mniey iak w ilości centnarow dziesięciu.

Art. 35 Towary przed Jarmarkiem, lub po upłynieniu jarmarku, ze składów iedynie tylko hurtem i przez komitowanie któremu z mieyscowych Kupcow remmissowych sprzedawać się maią.

Art. 36. Towary na iednym walnym Jarmarku niesprzedane, na drugi jarmark zostawione, lub napowrót bezpłatnie wyprowadzone bydź mogą.

(*Dokończenie nastąpi*)

Uroczystość installacyi Senatu Konstytucyynego Królestwa Polskiego, odbyła się dnia 26 z. m. w porządku (iak się doniosło w przeszłey gazecie naszey) w zamku Królewskim, w sali Senatorskiey, gdzie zebrały się były wszystkie władze kraiowe, tudzież nayznakomitsze osoby płci oboiey. Obowiązki prezyduiącego Senatu sprawował JW. Senator Woiewoda, Stanisław Hrabia *Potocki*. Jego Cesarzewicowska Mość W. Xiążę *Konstantin* raczył w dniu tym zasiadać w Senacie. Namiestnik Królewski zaiąwszy mieysce poniżey tronu, na którego stopniach stali Ministrowie, Radcy Stanu, Urzędnicy Korony i Dwór Jego Cesarsko-Królewskiey Mości, zagaił posiedzenie mową (niżey umieszczoną). Nastąpiło daley wykonanie przez Senatorow przysięgi, po którey JW. Senator Woiewoda Prezyduiący zabrał głos stosowny do okoliczności, mówił o dobrodzieystwach dla narodu naszego N. Cesarza i Króla, Pana naszego Miłościwego, a przy tém złożył dzięki przytomnemu Jego Cesarzewicowskiey Mości W. Xiążęciu, iż obecnością swoią dzisieysze posiedzenie Senatu zaszczycił. Po tey mowie Senat przystąpił zaraz do odbywania dalszych pr c swoich.

Głos przy installacyi Senatu Konstytucyynego miany przez Namiestnika Królewskiego dnia 26 lutego 1817 r.

Nayjaśnieyszy Cesarz i Król Pan nasz Miłościwy raczył mi powierzyć zaszczyt instalowania Senatu Konstytucyynego. Tym celem zwołanem zostało dzisieysze posiedzenie.

Nowa postać Rządu, nadaie Senatowi obowiązki równie ważne, iak świetne. Jego pieczy powierzona iest Ustawa Konstytucyyna, owe godło mądrości i wspaniałości Monarchy. W łonie Senatu składane odtąd będą prawa, przywileie i ustawy, słowem wszystkie akta, które stanowią związki towarzyskie — Senat wymierzać będzie ostatecznie sprawiedliwość narodowi.

Im znakomitsze są te prerogatywy, tém barbardziey dowodzą ufność, iaką podobało się Nayjaśnieyszemu Panu położyć w gronie Senatu.

Nie wątpię bynaymniey zacni mężowie, abyście się nie starali odpowiedzieć godnie tylu względom Monarchy.

Okażcie mu pierwszy dowód wdzięczności waszey, w bezstronnym wyborze Kandydatow, do którego wkrótce przystąpicie. Osobiste niechęci, równie iak przyiazne związki, ustąpić powinny przed sprawą użyteczności i sprawiedliwości, która stanowi zasadę społeczeństwa.

Będzie niemniey dowodem cnoty obywatelskiey i wierności dla Tronu, utrzymywać spokoyność umysłów pomiędzy mieszkańcami Królestwa. Używaymy w całey pełności słodyczy pokoiu, który nam Nieba dały — Nie badaymy wyrokow przeznaczenia, doświadczyliśmy bowiem aż nadto, iak niebezpiecznem, a razem szkodliwem iest, pragnąć więcey nad to, co nam z kolei losu dozwolonem bydź może

Usiłowania Senatu dążyć równie powinny do ugruntowania iedności, która ma łączyć dwa narody iednemu berłu poddane — Skoro narod ieden przestaie obawiać się drugiego, natenczas wzaiemna nienawiść znika, pełzną uprzedzenia, zawziętość, lub interes, źródła niechęci giną wraz z przyczynami, które ie sprawiały.

Oby węzły przyiaźni, i wzaiemnych stosunkow zastąpiły mieysce dotkliwych uczuciow, które umysłami naszemi tak długo i tak okrutnie miotały.

Dobro ogólne kraiu, spokoyność powszechna, wdzięczność nareszcie, iaką winniśmy Monarsze za dobrodzieystwa na nas zlane, a które spłyną na potomność naszę, wszystko nam zapowiada, wszystko nakazuie potrzebę iedności dwóch narodow. Konstytucya, którą wspaniałość Monarchy nam nadała, iest zaiste nieocenionem dobrem, lecz ufność, którą w nas wzbudza osobisty Nayjaśnieyszego Pana charakter, droższym ieszcze dla nas nazwać się może skarbem; szczęście bowiem narodow mniey iest przywiązanem do form konstytucyynych, iak do geniuszu Monarchow, którzy niemi władaią.

Krakow

Na dalszych posiedzeniach Seymu tego wolnego miasta, roztrząsano przedmioty mnieyszey wagi. Zasługuie na uwagę wniosek Reprezentarz *Sołtykowicza*, w skutku którego postanowiono podać tę propozycyą: aby wolno było Zgromadzeniu Reprezentantow podane mu od Senatu proiekta do prawa, ieśliby takowe do przyięcia za niezdolne uznanemi były, modyfikować i znowu przesyłać ie Senatowi, ażeby ten po powtórnem naradzeniu się rozstrzygnął: czyli ten *zmodyfikowany* proiekt podanym bydź ma Zgromadzeniu Reprezentantow, iako nowy proiekt do prawa dla powtórnego głosowania, i przyięcia lub odrzucenia.

Co się tycze proiektu do prawa: aby zaległe, Instytutom Dobroczynności należące się prowizye, drogą polityczney exekucyi, podobnie iak podatki wybierać, uchwalono: ażeby Kommissya, przez Trybunał sądowy ustanowić się maiąca, w czasie peremptorycznego terminu iednego roku roztrząsnęła wszystkie te powinności, i rozstrzygnęła, które z nich żadney wątpliwości nie podpadaią; poczém takowe na wszystkie czasy drogą polityczney exekucyi, podobnie iak podatki, wybieranemi bydź powinny.

Po ukończeniu czytania *Budżetu*, obrała Izba Reprezentantow Wydział dla roztrząśnienia onegoż i zdania sprawy o nim.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE

Niemcy

Pisma publiczne wymieniaią nieiakiego Hrabię *Dilly-Bleer*, którego pod strażą dragonow z *Kasselu* do *Francyi* poprowadzono — D. 4 lutego Królewsko-hanowerski poseł, Baron von *Reden*, złożył nowe swe listy wierzytelne Królowi Jmci wirtemberskiemu — Pogłoska, że w seymie weymarskim zaczęły się okazywać nieporozumienia, iest bez zasady — Następney wiosny, więcey, iak trzecia część kontyngensu hannowerskiego, we *Francyi* będącego, do swego kraiu ma powrócić, a inne woyska na to mieysce przyydą — W hannowerskim wkrótce ma się rozpocząć losowanie ludzi do zaciągu siły zbroyney ziemskiey należących, od epoki 1797 roku — Seymu hannowerskiego obrady do 15 kwietnia odroczone. Na zamknięciu Stany uchwaliły poselstwo do Xiążęcia Rejenta z powinszowaniem uniknionego wiadomego zamachu w dniu 28mym stycznia — Sprawuiący interessa hiszpańskie, *de Lemo*, iechał z *Petersburga* przez *Berlin* do *Madrytu* — Studenci uniwersytetu berlińskiego, d. 19 stycznia, obchodzili rocznicę wezwania królewskiego przed czterma laty na ochotnikow do walczenia przeciw *Francyi* — Piszą z *Hamburga*, iż na tegoroczny połow wielorybow i psów morskich wychodzi do *Grenlandyi*, 12 okrętów z *Hamburga*, 7 z *Altony*, 10 z *Glückstadt* i 4 z innych miast — Prezydent *Goldbeck* iedzie z *Berlina* do *Hannoweru*, dla ułożenia się z rządem tamecznym, względem pozostałych ieszcze do umiarkowania różnych podług trakratu okoliczności.—Król Duński d. 4 lutego, posłał dla Króla wirtemberskiego order słonia.

Między nowemi dziełami peryodycznemi, które dla otwartości swoiey i dobitnych wyrazow wielką uwagę na siebie ściągaią, ma pierwsze mieysce pismo peryodyczne: *Isis*. Wydawcą iego iest znany z natural-

ney filozofii i innych pism oryginalnych Professor Jenayski P. *Ocken*. Dziennik ten wychodzi z druku pod tarczą Weymarskiey Konstytucyi stanow, którą P. *Ocken*, bynaymniey na to nie zważaiąc, z wielką otwartością i śmiałością roztrząsnął.

Królestwo Wirtemberskie.

Dziennik rządowy Królestwa *Wirtemberskiego* z dnia 1go lutego, umieścił uchwałę Królewską z dnia 30go stycznia 1817 względem *wolności druku*. Wstęp do tey uchwały iest następuiący: „Aby wolnemu udzielaniu myśli i światłych uwag drogą druku żadnych innych, iak tylko rozkazem prawa obwarowanych granic nie zakładać, a przez to okazać poddanym Naszym dowod Naszego sposobu myślenia i zaufania, że wolność ta nadużywaną nie będzie, postanowiliśmy co następuie: Wszystkie dotychczesne rozporządzenia względem *wolności druku i czytania* są zniesione, i pozwala się bez cenzury drukować wszelkie pisma, których osnowa mocą mnieyszey uchwały za żaden występek poczytaną nie iest. Zakazuią się pisma i obrazy wszeteczne, nieobyczayne i buntownicze, tudzież targanie się na Rodzinę Królewską, na sławę osób prywatnych, Urzędnikow Stanu, na stany kraiowe, na rządy i na Monarchow zagranicznych. Gazety etc. mogą bez cenzury bydź drukowane; tylko w czasach woyny waruie sobie Rząd cenzurę onychże. Drukowane pisma *Stanow* nie podpadaią żadney cenzurze. Przekraczania karane będą według prawnych i narodowych ustaw o potwarzy, o bluźnierstwie przeciwko świętościom, o zdradzie główney i kraiowey, o zbrodniach obrażonego Majestatu, o opieraniu się Zwierzchności, i o krzywdach. Zwierzchnicze Kollegium Cenzury i Instytut Fiskała książek są zniesione.

Instytut Kadetow w *Stutgardzie*, takoż zniesiony.

Dania.

Podług prywatnych doniesień z *Norwegii*, jenerał porucznik, *Staffelde*, i półkownik *Hals*, którzy obadwa przez Sąd naywyższy w *Chrystyanii* na śmierć skazani byli, otrzymali od Króla Szwedzkiego darowanie kary. Podług późnieyszych wiadomości, obadway przybyli do szwedzkiego miasteczka, *Halmstadt*. Jeżeliby tak było, mogli zapewne otrzymać darowanie kary.

Piszą z *Kopenhagi*, iż przed niedawnym czasem okręt ieden przyniosł wiadomość, że cała wyspa *Madeira* przez trzęsienie ziemi w morzu się pogrążyła. Nie można iednakże mieć tey wiadomości za pewną, gdy ostatnia poczta angielska nic o tem nie donosi.

D. 14 lut. niedaleko *Kopenhagi*, w małym iednym domku, poymano i uwięziono niemałą liczbę ludzi, bawiących się robieniem różnych pieniędzy fałszywych. Mieli doskonale urządzoną tę swoią fabrykę i bez wielkiey ostróżności odbywali swoię robotę. Mnóztwo fałszywych assygnat bankowych, w kraju krążących, iest niezmiernie wielkie; w robieniu zaś ich tak się wydoskonalili, że bardzo trudno od prawdziwych rozpoznać.

Zaprzeczaią rozniesioney przez angielskie gazety wiadomości, o zawarciu handlowego przymierza między *Duńczykami i Stanami Ameryki*. Nie raz to wprawdzie przez *Amerykanow* było podawano, ale dotąd nie przyszło do bliższego porozumienia się.

Wyszło w *Kopenhadze* urządzenie, podług ktorego, równie w *Kopenhadze*, iak i w dyecezyach *Falsterskiey*, *Fionskiey*, *Aarhuskiey* i *Wiborgskiey*, dla wyznawcow moyżeszowych, ustanowieni będą oddzielni kaznodzieie i katechiści, którzy razem i szkolnymi nauczycielami będą.

Hiszpania.

D. 21 stycznia Król *incognito* odwiedzał w *Madrycie* więzienie stanu. Obeyrzawszy machinę torturową, natychmiast spalić ią kazał: po wszystkich też więzieniach zniszczyć kazał te machiny — Podług wyszłego w *Madrycie* kalendarza stanu: rada stanu składa się z 25ciu członkow, z których tylko 9ciu iest obecnych. Rada stanu zgromadza się bardzo rzadko, przez co interessa niezmierney doznaią przewłoki. Podług tegoż Kalendarza: ma *Hiszpania* 10 orderow, iako to: *Złotego-Runa*, *Karola III*, *Izabelli Katoliczki*, *ś. Ferdynanda*, *ś. Hermenegilda*, *ś. Jakoba*, *d'Alcantara*, *de Montesa*, *de Calatrava* i order damski *Maryi Ludwiki*.

Ameryka Hiszpańska.

Jeżeli można dać wiarę nadeszłym do *Londynu* listom z części *St. Domingo*, władztwu *Pethiona* podległey, tedy wszystkie dawnieysze wiadomości o zwycięztwach powstańców w *Wenezueli* są zupełnie prawdziwemi, a z resztą także i miasto *Karakas* od woyska królewskiego opuszczone. Nieszczęśliwy wojownik *Bolivar*, który się w *Cayes* znayduie, miał z *Wenezueli* otrzymać wezwanie, aby tam przybył i złączył się z powstańcami, przyiaciółmi swoimi. Osady Królewskie w *Mexyku i Weracruz*, czynią wszystko, co mogą, aby swóy związek utrzymać. Dwie twierdze, które przez mexykańskich powstańcow osadzone były, są według nowszych doniesień z *Ameryki północney* po zaciętych potyczkach znowu odebrane. Wściekłość i okrucieństwo, miały z obydwóch stron doyśdź do naywyższego stopnia, a każdy sposob niszczenia iest przyiemnym, iakożkolwiekby był zdradzieckim i oburzaiącym. Przy zdobyciu twierdzy *Montblanc* pod *Orizabą*, dnia 15 listopada r. z., przeszła cała kompania woyska Królewskiego bez broni na pozór do powstańcow, w twierdzy będących. Ci powierzyli zbiegom broń do obrony, lecz zdradzonymi zostali. Zbiegi obrócili broń przeciwko osadzie; i szturmem zewnętrznym wsparci, twierdzę zdobyli, a potém wszystkich wyrznęli. Teraz oblega ich znowu mocnieyszy korpus powstańców.

Naypóźnieysze wiadomości z *Rio-Janeiro*, do d. 31 października r. z. dochodzące, donoszą: że woysko portugalskie posuwa się bardzo zwolna w krainie nad rzeką *la Plata*, i że według wszelkiego do prawdy podobieństwa, przed końcem listopada w pobliskości *Maldonado*, *lub Montevideo* nie stanie. Z tego okazuie się, że rozgłoszone przez niektóre gazety wiadomości o zdobyciu *Montevideo* przez woysko portugalskie, były zawcześne.

Zjednoczone Stany Ameryki Północney.

Do Kongressu podano bardzo wiele skarg przeciw korzyściom pierwszeństwa, iakie maią okręty Angielskie przed okrętami amerykańskiemi w handlu wzaiemnym. Podano takoż prosby o zakaz pędzenia gorzałki z żyta.

W *Nowym Yorku* utworzono niedawno Szkołę Afrykańską. Uczą się w niey młodzi utalentowani Murzyni, którzy potem maią bydź Nauczycielami ziomkow swoich w *Afryce*. Założono przytém tę zasadę, iż żaden Narod nie czyni w polorze znakomitych postępow, kiedy mu ziomkowie z własnego pokolenia iego dobrym nie przodkuią przykładem; z tego powodu wybiera Rząd *Zjednoczonych Stanow*, nie zpomiędzy swych Obywateli, lecz zpomiędzy Afrykanow, ludzi, przeznaczonych na wysłańcow do owey części ziemi.

Dozwala się drukować Z. Niemczewski Prof. Komit. Cenz. Członek. — w Drukarni XX. Pijarów.

DODATEK DO GAZETY KURYERA LITEWSKIEGO Ner 17

WILNO DNIA 27 LUTEGO 1817 ROKU.

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE

FRANCYA

Z Paryża 9 Lutego Sessya Izby deputowanych dnia 6go była iedna z nayburzliwszych tegorocznego posiedzenia. Pan *Villele* powstawał mocno przeciw budżetowi podanemu przez Ministrów a nadewszystko przeciw uporowi Ministrów niechcących obiawić warunków pożyczki zagranicą. Naywiększy spór był, czyli mowa iego ma bydź drukowaną lub nie. Jeden z stronników iego domagał się wydrukowania iey po trzy exemplarze dla każdego Deputowanego, a inny sprzeciwiał się temu mocno, z przyczyny, iż ta mowa zawiera rozumowania przeciw kredytowi publicznemu, których nie należy rozszerzać; iakoż odrzucono powyższy wniosek. Wielu Deputowanych wyszło z Izby; mimo tego, ieden z pozostałych miał w obecności 15tu tylko mowę za budżetem. — Zresztą, trwaią ieszcze do dziś dnia spory względem budżetu; iest atoli nadzieia, że acz małą większością będzie wszelako przyięty.

Nie potwierdziła się pogłoska o przybyciu Xiążęcia *Orleans* do tuteyszey stolicy.

Król Portugalsko - Brezyliyski ma się koronować dnia 7go Kwietnia w *Rio-Janeiro*, i wcale nie myśli powrócić do Europy.

Wyszło tu przed kilką dniami dziełko pod napisem: *Przeprawa* Bonapartego *do Wyspy* Stey Heleny. Czytamy w niém, iż *Fouche* utrzymywał ciągły związek z *Ludwikiem XVIII* podczas bytności iego w *Gandawie*, a pokazawszy *Bonapartemu* zmyślony list, odebrany niby od Hrabiego *Metternich*, w którym Austrya obiecywała uznać młodego *Napoleona* za Cesarza Francuzkiego, pod warunkiem, ażeby powtórnie *Bonaparte* zrzekł się tronu, skłonił go do złożenia rządu. Oszukany *Bonaparte* rozgniewał się mocno na *Fouché*; nazywa go i *Talleyranda* naygorszemi ludźmi na świecie. Wyraża także wspomnione dzieło, iż z pomiędzy spiskowych, którzy *Bonapartemu* powrót z wyspy *Elby* do Francyi ułatwili, naywięcey się do tego przyłożył *Maret*; kierował on całym tym spiskiem. Umieszcza nakoniec następuiący szczegół zamordowania *Pichegru*: Kilku lekarzom i osobom sądowym kazano udać się do *Temple* dla rozpoznania i stwierdzenia samobóystwa *Pichegru*. Ci przybyli na mieysce, lecz nie zastali trupa, i nic nie zrobiwszy powrócili do domu. Zamordowanie doznało zapewne nieprzewidzianych trudności, i nie mogło bydź przywiedzione do skutku. Nazaiutrz odebrali znowu taki sam rozkaz, i wtenczas im trupa pokazano.

Jubiler *Poinset* odstąpił od popierania sprawy w sądzie policyi poprawczey przeciw Xiężnie *Abrantes* o dyament, który wziąwszy od niego, miała zastawić, co iest fałszem.

Mianowanie Pana *Pasquier* Kanclerzem mniey wrażenia w *Paryżu* sprawiło, aniżeli złożenie Pana *d'Ambray* z tey dostoyności. Popadnienie iego w niełaskę u dworu przypisuią powszechnie uczynionemu przezeń krokowi do Króla. On to, iak mówią, podiął się podać Królowi przełożenie Xiążąt krwi Królewskiey względem prawa o wyborach departamentowych. Dodaią nawet, iż przyiaciele, czyli raczey powiernicy Ministra Policyi, zachęcili go do tego kroku, który to Minister nie omieszkał użyć tey okoliczności przeciw Kanclerzowi i Xiążętom. Tym wyraźnie zalecono, aby nie byli na sessyi Izby Parów w dniu roztrząsania prawa o wyborach.

Za Ministrostwa Pana *Neckera* przy końcu panowania *Ludwika* XVI systemat pożyczki to tylko sprawił, iż zrobiło się ogromne *deficit*, które rewolucyą przyśpieszyło. — Za czasow Rzeczypospolitey rząd Dyrektoryalny nie był szczęśliwszy w swoich przedsięwzięciach koncem opłacenia wierzycielów publicznych przez wypuszczenie im dochodów, bo nie tylko nie wzmógł się kredyt, ale nawet zupełnie upadł. — Pod rządem Konsulowskim szybko i znacznie się wzmógł, a pod rządem Cesarskim również się dobrze utrzymywał. Rząd teraznieyszy przyymuiąc systemat pożyczki, którego szkodliwe skutki we Francyi całego wieku doświadczenie wykazało, nie będzie zaiste szczęśliwszy, iak za *Ludwika*, *Neckera* i Dyrektoryatu; nie tylko kredyt publiczny nie nastanie, ale coraz zmnieyszać się będzie zaufanie, i zupełna ruina skarbu może nastąpić.

(*Z Kor. Hamb.*) *Paryż dnia 10 lutego.* Rzecz względem budżetu zaymuie dotąd Izbę Deputowanych i wielkiego oporu doznaie. Anti-ministeryalni członkowie, przeciwni są pożyczce, a nawet i wyprzedaży lasów, które niegdyś do duchowieństwa należały. Chcą oni, ażeby takie ograniczenia poczynione były, iżby żądana pożyczka 300 milionów niepotrzebną się stała. Chcą nawet rozciągnąć ograniczenie i na te półtora miliona franków, które dla uniwersytetu są uchwalone. Punkt ten na ostatniem posiedzeniu mocno był zbijanym, szczególniey ze strony ministeryum. „Nie chcemy, mówił P. *Caumont*, ażeby instrukcya naszéy młodzi miała znowu wpaśdź w ręce korporacyi, która ze swoich podstępów i zabiegów różnego rodzaju poznać się dała, a teraz znowu do nas się weisnąć usiłuje.“ (Głośne szemranie. Zapytywano, o jakiéy to korporacyi mowa? Kilka głosów odpowiedziało: „*Jezuici.*“) Staraią się teraz, ażeby rozprawy o budżecie, ile możności, nayprędzey do końca zbliżyć.

Zawczora ukazała się tu mocna *jutrzenka północna.*

Proces Jenerała *Decaen*, którego w więzieniu *Abbaye* osadzono, rozpocznie się w tym miesiącu.

Podług gazet naszych, w *Liwornie* uzbrojoną tam została goleta na rachunek Deja Algierskiego.

Paryż, dnia 11 lutego. Bankier *Lafitte* miał wczora, w Izbie Deputowanych wielkiey wagi mowę, w którey między innemi powiedział: „Żądane ograniczenie w skarbie naszym, czy podobne jest do uskutecznienia? Tak zaiste, jest podobne: bo jest potrzebne. Nie może bydź interessem mocarstw obcych, uciskać dłużników swoich niepotrzebnemi kosztami, i niszczyć tym sposobem to, co im za porękę służy. Słusznie więc pochlebiamy sobie że część obcych woysk wyprowadzoną będzie.

Daymy, że woysko zaymujące tylko 30,000 ludzi zmnieyszone zostanie, jednakże zmnieyszy się przez to *deficit* 30, do 35 milionów. Wydatki ministeryum woiennego z 212 na 180 milionów, a podobnież i wydatki ministeryum marynarki znacznie zmnieyszone bydź mogą. Jeżli należyte ograniczenie nastąpi, pewny jestem, że *Deficit* z roku 1817, przez negocyacyą 20 milionami dochodu zastąpione bydź może. Drugie zaś 10 milionów dochodu, którego żądają, uważam jako potrzebny środek ostróżności, na zdarzenia nieprzewidziane. Głos móy daję za otwarciem całego kredytu. Jedynem pytaniem, jakie zarzucić można, jest: Czy pożyczka zupełną będzie? Zapytuję, czy chcecie dopełnić warunków pożyczki? Aże o tém nie wątpię, przeto i pożyczka zupełną będzie. Sam ja w takiey się części do niey przyłożę, na jaką okoliczności moje pozwolą."

P. *Talleyrand*, mianowany od Króla Prefektem departamentu *Vaucluse*, nie tylko urzędu tego nie przyjął, ale prosił o zupełne siebie uwolnienie od obowiązków.

Pogłoska o śmierci dawnieyszego radzcy stanu, *Real*, jest bez zasady.

W *Mont de Marsan* i okolicach tego miasta połączyła się kupa niespokoynych ludzi, którzy związek swoy *le fin Trompeur* nazwali. Chcieli oni, w liczbie kilkuset, napasdź na *Mont de Marsan*, uwięzić prefekta i urzędników, zabrać kassy publiczne, nałożyć kontrybucyą i t. d. Z tey kupy rabusiów skazano już dwóch na śmierć, a wielu innych na karę więzienia.

Nasza pożyczka stanu zawartą została z bankami domów: *Greffield, Hottinguer, Bagnenant, Lafitte, Baring*, i *Hope*. Otrzymują one w ogule 20 milionów prowizyi.

Strasburg dnia 6 stycznia. Przeszłey niedzieli tuteysze Towarzystwo Bibliyne odprawiło pierwsze ogólne zebranie swoje. Professor *Haffner*, jako Vice Prezydent, zagaił posiedzenie mową, w którey między innemi przytoczył; że drukarnie strasburskie w krótkim przeciągu lat od 1522 do 1538 roku wydały 18 edycyy, częścią całey Biblii, częścią Nowego Testamentu, i ze w mieście tém, w którem *Jan Guttenberg* w roku 1439 pierwsze ruchomych liter uczynił doświadczenie, drukarz *Mentel* pierwszą w języku niemieckim, w roku 1466, wydał Biblią.

Włochy.

Piszą z *Nepolu* pod 18 stycznia: „Xiążę *Gallo* ma wkrótce wyjechać do *Petersburga*. Mówią też o traktacie handlowym z *Rossyą*."

Pomiędzy znakomitszymi cudzoziemcami w *Rzymie* znayduie się P. *Sismondi*, pisarz dzieiów rzeczypospolitych włoskich.

Układy między *Neapolem* a *Rzymem* z trudnością ieszcze idą. Jeden z artykułów, przy którym dwór Rzymski obstaie, a neapolitański zezwolić niechce, iest, ażeby cenzura xiąg przed podaniem do druku do biskupow dyecezalnych należała. Utrzymuią także, iż Rzym żąda, ażeby publiczne wyznawanie religii wszelkiey inney, prócz katolickiey, dozwalane nie było: do czego dwór neapolitański z łatwością ma się przychylać — Różne sekty przez jeneralnego dyrektora policyi, *Patrici*, iak można nayściśley, uważane bydź maią — Spodziewano się, że w rocznicę narodzin królewskich zostanie ogłoszone przebaczenie dla wielu wygnańców, przywiązanych do byłego w *Neapolu* rządu — Stan skarbu królestwa neapolitańskiego ciągle się polepsza.

W *Pompeia* z większą teraz, aniżeli przed kilką miesiącami, pracują usilnością, około odkopywania zabytków starożytności: 600 robotników zaiętych iest tą pracą. Znaleziono wspaniały kościół, wpośród którego stoi kolossalna kolumna — Rząd układa się o zakupienie pięknego zbioru starożytnych naczyń Pana *Vivenzio* — Nadzwyczayne u nas zaszło zdarzenie, że w kraiu naszym naywiększy panuie niedostatek oliwy, tak, że na przywoz iey pozwolić trzeba było. Zwyczaynie *Neapol* wywoził wielką ilość tego płodu — Król neapolitański zabronił wyprowadzania żelaza i drzewa do portow *Barbaryi*.

Niderlandy.

W *Bruxelli* d. 9 lut. wielka była uroczystość u dworu: obchodzono rocznicę zaslubin Xiążęcia Następcy tronu z Wielką Xiężną *Anną Pawłowną*.

Jak tylko czas wiosny dozwalać będzie, w okolicach *Antwerpii* ma się odprawiać wielki popis i ćwiczenia 25,000 tysięcy woyska — Liczba ubogich w *Amszterdamie* iest gospodarzy 13,500, a różnych innych ludzi 39,000. Podług rapportu ministra spraw wewnętrznych królestwa niderlandzkiego, liczba ubogich, wsparcie pobieraiących, iest: w *Amszterdamie*, 1/5 ludności; w *Hadze*, 1/71; w *Rotterdamie* 1/26; w *Arnheim*, 1/16; w *Antwerpii* 1/12; w *Bruges*, 1/5; w *Bruxelli*, 1/14; w *Gandawie* 1/4; *w Leodyum*, 1/30; *w Mechlinie*, 1/4. W wielu gminach, mianowicie w Prowincyi *Namur*, nie ma ubogich, którzyby wsparcie pobierali.

Marynarka niderlandzka ma: 1 admirała porucznika, 8 wice-admirałow, 8 kontr-admirałow, 4 pod kontr admirałow, 38 kapitanow, 40 kapitanow-porucznikow, 96 porucznikow rszey klassy, 105 porucznikow 2giey klassy. — Siła zbroyna składa się: z 51 batalionow milicyi, 28 batalionow liniowych, 2 batalionu strzelcow, 1 batalionu kolonialnego, 1 batalionu załogowego, 4 regimentow szwaycarskich, 1 regimentu niemieckiego, 1 batalionu morskiego, 4ch dywizyy kiryssyerow, 2 regimentow dragonow, 3 regimentow huzarskich, 9 kompanii konney żandarmeryi, 4 regimentow artylleryi, 6 oddziałow inżenierow.

Austrya

Dnia 17 lutego nanowo spalono 12 milionow papierowych pieniędzy, z których 10 mil. weszło drogą dobrowolney pożyczki, a 2 mil. przez działania banku — W różnych częściach monarchii austryackiey zakładaią dobroczynne towarzystwa. Dla ubogich mieszkańcow w górach czeskich przeznaczył Cesarz 100,000 zł.

Cesarz Jmć dodał każdemu oficerowi, zacząwszy od Feldmarszałka porucznika, po dwie racye chleba W woysku każda kompania ieszcze zmnieyszoną będzie 10 żołnierzami.

U dworu zaprowadza się wielka oszczędność; co przykładem stać się powinno dla obywateli państwa, że oszczędność naydzielnieyszym iest środkiem do zniesienia ucisków czasu. Dnia 5 t. m. pierwszy raz był obiad familiyny, t. j., Cesarzowa jadła obiad *u iednego stołu* z Arcy-xiążętami i Arcy-Xiężniczkami: dawniey bowiem oddzielne były stały dla każdego z członkow rodziny cesarskiey.

F. M. L. Hrabia *Wallmoden* przybył znowu do *Wiednia*. W krótce wyiedzie on do *Neapolu*, dla objęcia dowództwa nad woyskiem naszem w królestwie tém będącem, na mieysce F. M. L. Hrabiego *Nugent*, który mianowany został jeneralnym kapitanem woysk neapolitańskich.

Wielce szacowany nadworny Astronom, Xiądz *Trisnecker*, w podeszłym wieku umarł przed kilką dniami.

ANGLIA.

(*z gaz. berl.*) *Londyn, dnia 8 lutego.* Z wyznania swiadkow w sprawie *Tomasza Scott* okazuie się, że do pojazdu Rejenta rzucano nawet i kartoflami. Rzecz ta mocno zastanowiła Pana *Hicks*, sędziego policyynego. Rzucanie kartoflami (rzekł on) iest szkaradnym występkiem; gdyż na to, potrzeba było iuż przygotowac się, wychodząc z domu.

Gazeta *Courier* donosi: że P. *Gifford*, Sędzia policyyny, dokładnieysze powziął wiadomości o Tomaszu Scott. Wszystkie sprzyiały obwinionemu. Sędzia uwolnił go, napomniawszy wprzódy, ażeby na przyszłość był ostróżnieyszym. Wiele osób, które przeciw niemu świadczyły, otrzymały listy bez podpisow, zagrażaiace im, ieśliby wyznania swe popierać śmiały. *Chambers*, który *Scottą* przytrzymał, złożył list, w którym między innemi wyrażono: „Naypierwsze uderzenie lepiey trafi!„ *Morning-Chronicle* nie umieszczał żadney wiadomości o tym processie.

W Drukarni XX. Pijarów u A. Żołkowskiego wyszedł z pod prassy 2gi Tom tłumaczenia Fizyki Mechaniczney FISZERA zawierający ODDZIAŁY: I. *O Elektryczności.* II. *O Magnetyzmie.* III. *O Swietle.*

Cena obu tomów na papierze pocztowym rub. sr. 3.
białym dobrym - - - 2 kop. 50
na ordynaryynym wodn. 2

Dozwala się drukować: Z. Niemczewski Prof. Komit. Cenz. Członek. — w Drukarni XX. Pijarów.

OGŁOSZENIA.

1. Pocztamt Litewski uwiadamiając że Dyrekcyi onego w Białorusko-Witepskiey Gubernii w mieście Połocku potrzebna jest reparacya Skarbowego Pocztowego domu, a to według przeznaczenia potwierdzoney ocenki przez Komitet Budownictwa, uprasza, ktoby mógł takową reparacyą uskutecznić, aby się stawił do Magistratu Połockiego dla odbycia należytych targow i umowy, w terminach pierwszym dnia 15, powtórnym dnia 16 i ostatecznym dnia 19 Apryla bieżącego roku.

Andrzey Hryn Sekretarz Pocztamtu.

---

1. Od Mińskiego Rządu Guberskiego czyni się ogłoszenie, iż za zebraną w tutyszey inflantskiey i estońskiey gubernijach, z dzierżawy przez zmarłego Szambelana Wincentego Tołoczkę, napitkowego i akcyzowego poboru, niedopłatę, będą się sprzedawały dwa murowane domy, w mieście Mińsku będące: *pierwszy*, samego Tołoczki, dwu piątrowy z dalszem zabudowaniem; *drugi*, poręcznika za nim Szambelana Xawerego Hołowni także dwupiątrowy, i osobno tegoż Tołoczki maiątek nazwany Cna, leżący w powiecie Mińskim w którym liczy się włościan pięćdziesiąt dusz płci mężkiey ze wszelką do nich przynależytością, zabudowaniem dwornym, zakładami i.t.d. przeto życzący zechcą przybywać tu dla targów na terminy *pierwszy*: 20, *drugi* 27 lutego, a 3 i ostateczny dnia 6go merca teraźnieyszego roku gdzie oświadczone im będą szczegułowe opisy domow i maiątku, oraz z nich dochodow. Dnia 4 lutego 1817 roku.

Sekretarz Czerniejew.

---

1. w Gubernii Grodzieńskiey przedaią się dobra z przelewem długu należnego Bankowi dwónastoletniemu 53 653 rubli assygnacyami, w Pttcie Brzeskim klucz Puzycki nad rzeką Bugiem i w powiecie Prużańskim Klucz Dubiński nad rzeką Narewką w których podług ostatniey rewizyi znayduje się dusz płci mężkiey 639 Klucz Pużycki ma trzy wsie Zalesie, w którey dymow 64, Wolka dymow 4 i Maczuliszcze dymow 67. Klucz Dubiński ma dwie wsie: Dubiny, w którey dymów 73 kątnikow 7. Nowosady dymow 34 kątnikow 11. w Pużycach na polach skarbowych wysiewa się corocznie więcey 450. czetwierci, w Dubinach zaś więcey 320. czetwierci zboza róźnego; siana w obu Kluczach zbiera się w obfitości. Poddani maią dosyć lasu, ziemi i sianozęciow. Lasu zdatnego na drwa, a w części i na budowę dzisięcin 630 sążni 2,077. Zabudowania skarbowe są w dobrym stanie. Zycący nabydź rzeczone dobra czy to w całości, czy też tylko w części, lub też dowiedzieć się o cenie raczą udać się sami, albo też przez swych upełnomocnionych w St Peterzburgu do JW. Kaysarowa Kamerhera i Kawalera, mieszkaiącego przy moście woźniesieńskim w domie Wasiljewa Kupca pod liczbą 196. Kaysarow.

---

1. Niżey podpisany podaie do Gazetननieysze ostrzeżenie, ażeby z żoną moią Katerzyną z Augustynowiczow, Zukowską a teraz Zaborowską nie czyniono żadnych układow względem nabycia wyznaczoney dla niey z exdywizyi dobr Rubna za 27,800 złł. schedy w Wileńskim Pttcie sytuowaney, ani też kredytowano oney na to summy, gdyż na takowey schedzie oparta moia należność za obligiem w roku 1810 apryla 23 dnia wydanym na złł polskich 10,000 z procentem, restancya zaś po dobrowolnym zrzeczeniu się żony moiey iest własnością dzieci naszych, a zatém nie iest wolną zaciągać na konto oney schedy żadnych Debitow, ponieważ one wypłaconemi nie będą iak równie i sformować się mogą iakiekolwiek w tém celu dokumenta zostaną bez żadnego waloru. Datt roku 1817 mca Februaryi 25 dnia.

Jan Zaborowski.

---

1. Sąd Ziemski Pttu Zawileyskiego przez remissę Departamentu Wremiennego Sądu Głł. Litgo Wileń. obowiązany do rozsądzenia sprawy między Kredytorami zeszłego Konstantego Smigelskiego dziedzica niegdyś dóbr Purweniszek w Pttcie Zawil. położonych tak między temi którzy iuż wzieli satysfakcyą, iak między temi którzy iey czekaią do rozebrania oney przystąpił; a nalazłszy w sprawę XX Karmelitow Poszumińskich wiączonych do prybycia Deputata duchownego zastanowił do którey ażeby wszyscy pretensorowie tak usatysfakcyonowani z funduszu Konstantego Smigelskiego Sędziego Ziem Zawil. iako też ścielący pretensyą do onego niewyłączaiąc pretensorów zeszłego Thadeusza Smigelskiego R t stawali przez nanieyszą zawiadamia awizacyą. Datt 1817 Januar. 26 dnia.

M. Woynowski Ziem. i Grodz. Pttu Zawileyskiego Rejent.

---

1. Od opiekunow maiątku zeszłego ś. p. Stanisława Szabłowskiego, zawiadamia się Publiczność. Iz dom w Wilnie za Rudnicką bramą pod Nrem 1216 na ulicy Sto Stefanskiey będący, iest do zaarędowania rocznie lub na lat kilka. Zyczący więc wziąść kontrakt na ony dom, raczy w umowę weyść z opiekunami Tadeuszem Sabowiczem i Michałem Jurewiczem. Datt dnia 23 Februaryi 1817 roku.

Michał Jurewicz

---

1. Wedle Ukazu JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI Samowładnącego całą Rossyą etc. etc. etc.

Urodzon. JJPP. Mikołajowi Iwanowiczu, Nikicie

Siemionewemu, Krupionnikowi, Wasilu Piotrowiczu Będer-
skomu, Piotru Andrejewiczu Kondratiewu, Andreju Pietro-
wiczu Stulczynu, Abramu Mikitynu, Pawłu Alexiewiczu
Biełousowu. Fiedoru Matwiejewiczu Korobkowu Niłu Ło-
szkinu, Parfienu Lwowiczu Ziemlakowu, Siergieju Iwano-
wiczu Koczetkinu, Piotru Michaylowiczu Szyszkinu Iwanu
Iinu, Michaylu Pawłowiczu Hubinu, Mironu Tryfonowiczu
Wikowu, Stepanu Filipowiczu Udołowu, Iwanowi Sie-
mionowiczu Zybowu, Dimitru Wasilewiczu Martinowu,
Michayle Jehorowiczu Mitiuszynu, Iwanu Alexiejewiczu
Tołstinkowu Wasilu Andrejewiczu Bołotinu Aksientie-
mu Burcowu Jakowu i Maksimowi Muraszowym Fiedoru
Fiedorowiczu Zienkowu, Jakowu Nikitinu Muraszowu,
Siemienu Michaylowiczowi Mamintowu Stiepanu Pietro-
wiczu Michiejowi Pietru Fiedorowiczu Bołotnowu, Wa-
siłu Iwanowu Achmetiewu, Wasilu i Chwastunowu, i
star. Farwiszowi Wulfowi, Kredytorom niemniey star.
Szmuklerzowi Markuzowi Debitorowi Pozew edyktalny
przez magistrat miasta Wilna prawem goscinnym sądzić
się maiacy; z cytacyi Siemiona Iwanowa Kuzniecowa by-
łego Kupca miasta Toropecka który obżałł pozywa refe-
ruiąc się do rezolucyów magistratu miasta Wilna dnia 9
7bra 1815 roku iedney, Inwentacią i Taksę towarow oraz
ruchomosci Debtora drugiey dnia 30 Junij 1816 roku licy-
tacyą tychże uskutecznienia przeznaczaiącyoh a obok a-
wizacyi iżby Kredytorowie żałłgo Debtra pod utratą pre-
tensyow w temże magistracie jawili się tegoż wydaney i
nareszcie trzeciey 1817 roku Februar 19 dnia pomimo
spełnioną przez magistrat awizacyą pod rokiem 1816 Julii
7go dnia w dodatku Kuryiera Litewskiego pod Nrem 56
tegoż roku 1816 nakazuiącey z aktoratu rozprawę w po-
rządku goscinnym za pozwami formą praw tego Kraju nie-
moiey dalszych dowodow u sądu złożyć się maiących,
i zakładaiąc następne prozby — o rozdzielenie rubli srebr.
2.929 kopiejek 75. z Licytacyi towarow wynikły żałłgo
pomiędzy jawić się mogących Kredytorow z zapisaniem
wieczney amissyi dla tych którzyby z dowodami iawić
się niechcieli do teraznieyszey oczewistey rozprawy o
przeznaczenie na obżałłch Kompertacyi dowodow intrac-
tu sprawy o zasądzenie na obżałłm Debitorze Markusie
Szmuklierzu pro re massy rubli srebr. 34. z procentami
i expensami prawnemi złło. 800 oraz oto co czasu spra-
wy proszonym będzie S. M. Z. i zwolnym łączeniem
nowey.

1817 Februaryi 22 dnia. Wożny w sprawie szlach-
etnego Siemiona Kuźniecowa byłego Kupca miasta Toro-
pecka kopią edyktyalnego zapozwu do Kuryiera Lite-
wskiego dla trzykrotnego zamieszczenia podawszy rozprawę
w porządku goscinnym dla wszystkich wyrażonych i nie
pomienionych Kredytorow i Debitorow do massy maią-
tku tegoż Siemiona Kuźniecowa przypytywać się mogą-
cych zapowiedziałemi aby ci jak nayrychley do rozprawy
Sub emissione rei w magistracie Wileńskim z dowodami
iawili się zastrzegam.

Krzysztoff Araszkiewicz woźny Pttu. Wileńskiego.

---

1. Excerpt z Protokułu potocznego Ziemskie-
go Pttu Słuckiego w dacie poniższey zaniesionego
manifestu. Eorundem za opłatą poszlin Mona-
szych pod pieczęcią urzędową Ziemską powiatową
Słucką stronie potrzebuiącey jest wydan.

Roku tysiąc ośmset siedmnastego Januaryi ośm-
nastego dnia, Przed aktami JEGO IMPERATOR-
SKIEY MOSCI Ziem. Pttu Słuckiego czyni zapy-
tanie wespół z oswiadczeniem do powszechnosci
w następney rzeczy, troskliwość o dobry byt i po-
wodzenie zdrowia a nawet życia nayblizszego ze
krwi jest powodem dzisieyszey odezwy oświadcza-
jacego się takim jest brat oświadczającego się
Stanisław Mitarnowski syn Rafała Mitarnowskiego
Jener. byłego wóysk Polskich który od roku tysiąc
ośmset dwunastego oddawszy się służbie wóysk Polsk.
kiedy nadaremnym uczynił zapytywaniu się oświad-
czaiącego u Militarnych i Cywilnych osob maiących
stosunek znamienionym Stanisławem Mitarnowskim
kiedy sam o to niepowzięcie wiadomości o zdro-
wiu powodzeniu i życiu oraz znaydowania się
w jakim bądź mieyscu czyni trwogę w uczuciach
Braterskich, a tą koleją wróży smutne przeznacze-
nie jeżeliby już znaydował się przy życiu potylu
więc prywatnych kwerendach odezwach i dotar-
ciach do punktów gdzieby go znaleść można było.
Niech się niedziwuje powszechność iż związkami
interessow familiynych, niewygasłym do rodzonego
Brata Stanisława Mitarnowskiego przywiązaniem
nakoniec żeby zle niebył posądzonym o nieczułość
nad tak bliskim krewnym smutek raz i powszech-
ność i ktokolwiek partykularnie onim wiedzieć mo-
że zapytać przez nininieysze pismo maiąc za cel
one przez Gazetę ogłosić i do wiadomości publiczn-
ney podać. Przytey troskliwey czynności nie tyl-
ko za ten krok do aktt. publicznych dla własney
Ewazyi podać ku dowodowi że i o tém niezapo-
mniał. Lecz nato czeka łaskawego i nayrzetel-
nieyszego objawienia gdzie jest rzeczony Stanisław
Mitarnowski albo gdzie był, gdzie żyć przestał
lub gdzie się dzis znayduie. Jeżeli zaś ku temu
celowi naywyraźnieysze mogą przyiść autentyczne
dowody oczekuię ja niżey podpisany oświadczaiący
się w Słucku. Będąc zatém przeświadczony iż ła-
skawy czytelnik dobrze wiadomy o exystencyi tey
osoby raczy na prożbę moią dać wiedzieć odzyska-
ne pewne w jakim bądz rodzaju poaśnienia zobo-
wiązą oświadczaiącego się do nieskończoney wdzię-
czności którą tém pismem zapewniając ninieyszy
móy aktt własną ręką podpisuję Antoni Mitarno-
wski Jenerałowicz wóysk Polskich.

Zgodno z Protokułem.

Ignacy Barancewicz Regent.

---

1 Folwark Jalmieszyce w Pcie Słonimskim le-
żący o mil 2 od Słonima na trakcie do miasteczka
Dereczyna idącym, także o mil 2 od onegoż, z kar-
czmą na tymże goscincu i młynem zreperować się
mogącym, chłopow 16 ciągłych z trzydniową pan-
szczyzną męzką i takąż żeńską w tey schedzie ma-
iący, gruntu oromego pognoiow i prostopola, oraz
sianożęciow murożnych i błotnych w ogóle włok 17
morgow 16 prętow 102 z Exdywizyi doczesney w
Ru idącym d. 4 Januar. ukończoney za zł. 119,888
Dekretem przeznaczony, iest do przedania; jeśliby
kto potrzebuiący Possesyi życzył sobie ony otrzy-
mać i sądzoną summę wcałku wrócić, na kontrak-
tach Nowogrodzkich d. 18 marca Roku teraźniey-
szego 1817 ma oświadczyć w kancellaryi Ziemskiey
Pttu Nowogr. a tam uwiadomionym zostanie o Akto-
rze, od ktorego po załczeniu pieniędzy przelew
wziąć będzie mógł.

---

1 Zelman Hirszowicz Saker kupiec 1szey Gildy i
Obywatel Wileński daję wiedzieć wszystkim kupcom i o-
bywatelom tak w kraju tuteyszym jako i zagranicznym,
iż doszło do wiadomosci moiey, że rozszedł się odgłos po-
wszechnie jakobym ja został winnym za woły czyli za
inne jakie produkta w tuteyszym lub zagranicznym kra-
ju; wczasie bytności moiey zagranicą Kommissyonerem i że
potrzebują Pretensorowie opłaty (co się rozumieć może
że takowa pogłoska rozeszła się jedynie tylko przez zło-
śliwych i nieżyczliwych na mnie ludzi). Przeto jeżeliby
się okazać mogło że kto ma pretensye domnie za nabrane
woły i inne jakie produkta lub towary prezemnie (czego
się niespodziewam i niepoczuwam) bądź za dokumentem albo-
liteż Prawnym jakim dowodem, raczy zgłosić się do mnie pro-
sto lub też przez Zwierzchność Wileńską, a ja uręczam
każdego z osobna jego pretensyą zaspokoić, aby tylko za
dokumentem lub prawnemi dowodami, oczém wszelkiey
Publiczności podaię i oną uwiadamiaiąc własną ręką pod-
pisuię 1817 Febr. 26 dnia. 1szey Gildy Kupiec Zelman
Saker.

---

1. Są do przedania dwa konie mie-
rzyny i forte-piano, ktoby co s tego
chciał nabydź; niech raczy udadź się
do Właściciela mieszkaiącego w Domu
Kapelusznika Gregera pod Nrem 438.

---

1 Podaie się do publiczney wiadomości iż w mie-
ście Nowogródku w gubernii Grodzieńskiey w roku
teraźnieyszym 1817, iu Januario zszedł z tego
świata Ignacy Trzemeski chorąży Wóysk polsk. kto-
ry zostawił w życiu W. Jakuba Olszewskiego brata
przyrodnego z jedney Matki Kostynówny rodzące-
go się, a że tenże zeszły Trzemeski miał papiery
dowodzące należność z głowy Matki swey Kusty-
nowny, więc żądał aby takowe papiery Bratu po-
mienionemu Olszewskiemu Porucznikowi piechoty
Pułku Brańskiego Wóysk Rossyiskich oddane były,
uprasza się zatém, aby W. Jakub Olszewski Porucz-
nik lub iego Sukcesorowie dla przyięcia papierow
i onych wiadomości do Kancelaryi Ziemskiey No-
wogrodzkiey jak nayrychley przybył gdyż papiery
są ważne i rychłego starania w Kommisyi Radzi-
wiłowskiey w Wilnie agituiącey się wyciągaią.

Michał Mackiewicz Ch. Z. W.